

Global konkurrens på lika villkor

Anna Wallentin, Energigas Sverige

Biogas och förnybar vätgas är nyckelspelare i REPowerEU

*”Europas energisystem måste ställas om av två brådskande skäl: För det första **måste EU:s beroende av ryska fossila bränslen upphöra**. De används som ett ekonomiskt och politiskt vapen och kostar skattebetalarna i EU närmare 100 miljarder euro per år. För det andra måste **klimatkrisen åtgärdas**.”*

Källa: Ursula von der Leyen

- Mål om 10 miljoner ton förnybar vätgas producerad inom EU och 10 miljoner ton importerad förnybar vätgas till 2030 (totalt ca 670 TWh)
- Mål om ökad produktion av biometan till 35 miljarder kubikmeter fram till 2030 (ca 350 TWh)

Till 2030?
Men då är det
bråttom!

Hur ska det
gå till?

USA:s stödpaket för omställning till grön industri Inflation Reduction Act (IRA)

STÖDKAPAKETET:

- Stöd på USD 369 miljarder, varav ungefär två tredjedelar är direkt klimatrelaterade.
- Många av stöden har en uppräkningsfaktor (upp till femdubbling) om produktionen sker i Nordamerika.
- Bland stödet finns bl.a. elbilsbonus, stöd till produktion av förnybart m.m.
- Stor oro för hur stödpaketet ska påverka EU:s industris konkurrenskraft. Samtidigt kan stödet göra skillnad för klimatet.

KLIMATET:

- USA ska minska sina utsläpp med ca 50% fram till 2030 jämfört med nivåerna 2005. Enligt experter (Rhodium Group) kan paketet ge minskade utsläpp med 31-44%, jämfört med 24-35% utan paketet.
- Biden har också utlovat 100% fossilfri el 2035, mot cirka 40% 2021. Med IRA kan upp till 81% nås 2030, bl.a. genom att befintlig kärnkraft inte läggs ner och andelen ny förnybar el mer än fördubblas.

NOTERA:

IRA bygger på stöd till förnybart snarare än ökad kostnad för det fossila. Varken skatt på utsläpp eller nationell utsläppshandel finns med i paketet. EU har en tradition av att göra precis det motsatta enligt principen förorenaren ska betala.

Är IRA ett hot mot satsningar på förnybar vätgas inom EU?

- Det är ännu svårt att säga hur stora effekterna av IRA blir. Det beror bl.a. på om stödsystemet förlängs efter 2031.
- Inom IRA kan produktion av bl.a. förnybar vätgas och elektrobränslen få totala subventioner (lagda på varandra utmed hela leveranskedjan) som finansierar nästan hela produktionskostnaden.
- Starka incitament för investeringar i USA. Men ger också affärsmöjligheter för europeiska företag som:
 - kan köpa billiga elektrobränslen och förnybar vätgas från USA.
 - investerar i USA.

Men notera att:

- Marknaden och handeln kan bli allvarligt snedvriden.
- Även om IRA gör att tillgången på vätgas och elektrobränslen kan bli god i EU behöver EU:
 - säkra försörjningstrygghet och energiberedskap genom egen produktion av vätgas.
 - Säkerställa diversifierad import och inte bli helt beroende av ett enskild land som handelspart.

Industriplanen för den gröna given beskrivs som EU:s svar på USA:s IRA

- EU Kommissionen har uttryckt stor oro för hur IRA ska påverka EU:s konkurrenskraft.
- EU:s motdrag: Industriplanen för den gröna given – Europas nettonollindustri tar täten (presenterades den 1 feb).
- Syftet är att främja konkurrenskraften för Europas nettonollindustri och stödja den snabba omställningen till klimatneutralitet.

PLANEN GRUNDAR SIG PÅ FYRA KOMPLETTERANDE PELARE

Ett förutsebart och förenklat regelverk

Snabbare tillgång till finansiering

Ökad kompetens

Öppen handel för resilienta leveranskedjor

”Vår plan är att göra Europa till miljöteknologins och den industriella innovationens hem på vägen mot nettonoll. Vår Industriplan för den gröna given kommer täcka fyra olika pelare: regleringar, finansiering, kompetens och handel”

OCH

”Klimatförändring behöver ett globalt bemötande, men det måste vara ett rättvist bemötande och en jämlik spelplan”

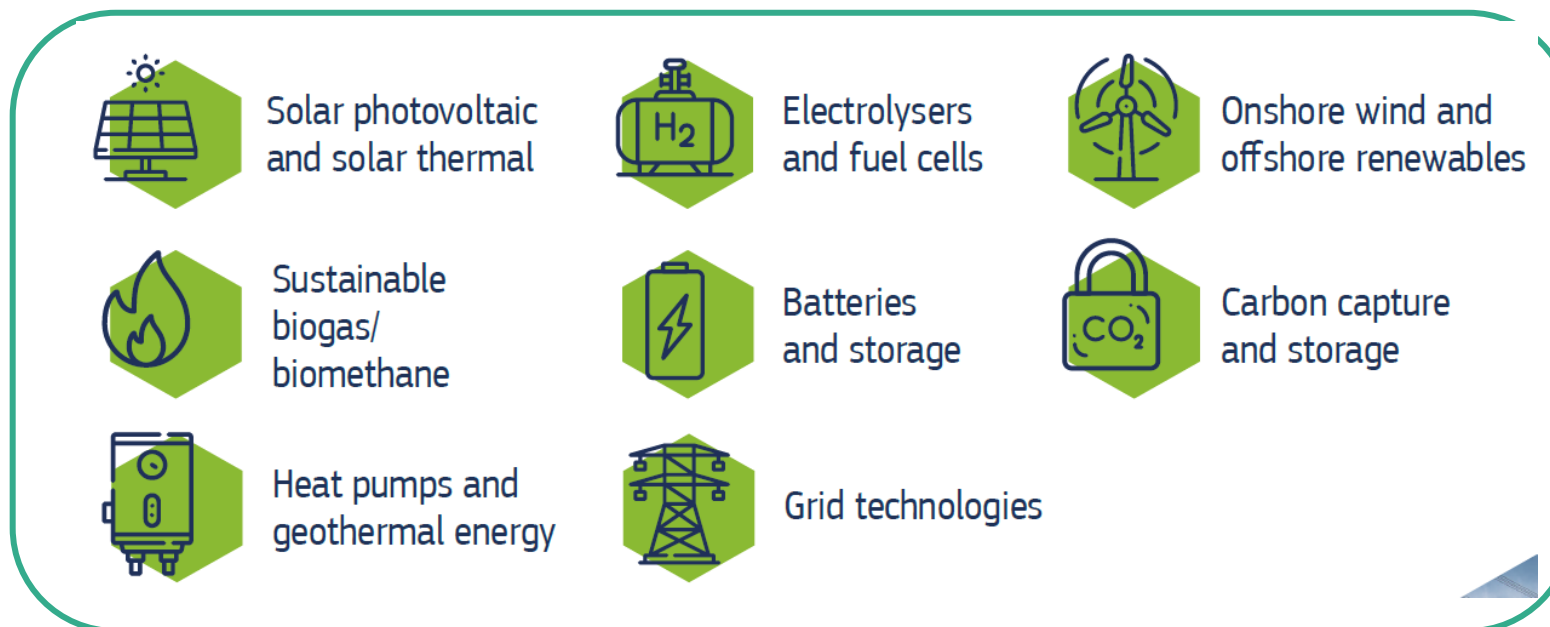
Citat av Ursula von der Leyen vid ett tal på Världsekonomiskt forum i Davos.

EU som hem för ren teknik och gröna jobb

Den första pelaren, en förutsägbar och förenklad regleringsmiljö, uttrycks i en förordning om nettollindustrier, 'Net Zero Industry Act' (förslag publicerat den 16 mars).

Verktyg för att öka tillverkningen av ren teknik i EU och se till att EU är väl rustat för omställningen till ren energi. Stort fokus på förkortade tillståndprocesser.

Förordningen ska särskilt stödja följande strategiska teknologier:

EU:s vätgasbank ska ge en skjuts till vätgasen

- en del av den andra pelaren i industriplanen

De fyra pelarna för EU:s vätgasbank

FRÄMJA INHEMSK VÄTGASPRODUKTION

- Kommissionen ska ta fram de första pilotauktionerna om produktion av förnybar vätgas. Auktionerna ska lanseras inom Innovationsfonden hösten 2023.
- 800 miljoner euro avsatt för första auktionen
- Kostnadsskillnaderna i EU mellan förnybar och fossil vätgas ska minskas genom en fast premie (subvention) per kg vätgas som produceras i upp till tio år.
- Innovationsfondens auktioner ska sedan utökas och en EU-auktionsplattform skapas via vätgasbanken. Plattformen ska skötas av EU-kommissionen.

STÖDJA PRODUKTIONEN AV FÖRNYBAR VÄTGAS INTERNATIONELLT

- Kommissionen ska återkomma med förslag på internationell del av vätgasbanken för att främja samordnad import av förnybar vätgas. Förslag på grön premie för import av förnybar vätgas via ett auktionssystem. Kommissionen återkommer före årsskiftet med förslag på möjliga finansieringskällor.

INFRASTRUKTUR

- Vätgasbanken kommer därtill att stödja infrastrukturplanering och ge insyn i infrastrukturbehov.

Finansiering och stöd till grön omställning - en del av den andra pelaren i industriplanen

Den 9 mars godkände Kommissionen ändringar i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) samt ny tillfällig kris- och omställningsram (TCTF).

GBER

- Ökad flexibilitet att utforma och genomföra stödåtgärder inom sektorer som är avgörande för omställningen till klimatneutralitet och en nettonollindustri.
- Möjliggör för MS att bevilja stöd direkt, och anmäla dem till kommissionen först i efterhand (ingen ansökan krävs om villkoren uppfylls).
- Produktionsstöd till anläggningar för produktion av förnybar vätgas i anläggningar upp till och med 3 MW, samt
- investeringsstöd till produktionsanläggningar för förnybar vätgas, vätgasfordon, tankstationer (under åtagande att vätgasen ska vara helt förnybar senast 2035), vätgasnät, vätgaslager m.m.

TCTF

- Större stöd får ges till enskilda företag där det finns risk för att investeringar leds bort från Europa.
- MS får antingen tillhandahålla det belopp som stödmottagaren kan få för en motsvarande investering i land utanför EU (s.k. matchning av stöd), eller det belopp som behövs för att ge företaget incitament att lokalisera investeringen till EES (s.k. finansieringsunderskott), beroende på vilket som är lägst.

Flera av stöden möjliggörs endast för förnybar vätgas som i GBER definieras som RFNBO enligt metodologi i förnybartdirektivet (RED).

Förnybar vätgas – vad är det egentligen?

Förnybar vätgas

- Definition av förnybar vätgas saknas i relevanta direktiv, både i nu gällande och i direktivföreslag.
- Istället används definitionen av RFNBO i förnybartdirektivet (RED) synonymt med förnybar vätgas.
- innebär att biogen vätgas ofta exkluderas.

RFNBO (Renewable Fuels of Non Biological Origin)

- Enligt RED: Flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa
- Grundprincipen är att additionalitet samt tidsmässig och geografisk korrelation krävs för att uppfylla definition av RFNBO

Additionalitet

- Producenten av RFNBO ska ha ingått avtal om köp av förnybar energi (PPA) i anläggningar som:
 - Tagits i drift max 36 månader innan installation av elektrolysören som producerar RFNBO.
 - Inte har fått driftstöd eller investeringsstöd (med vissa undantag).
- För elektrolysörer som installerats före i januari 2028, krävs inte additionalitet förrän 1 januari 2038.

Tidsmässig och geografisk korrelation

- På månadsbasis till och med den 31 december 2029, sedan på timbasis.

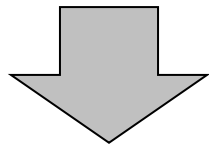
MEN DET FINNS UNDANTAG FRÅN KRAVEN!

Produktion av RFNBO när el tas från elnätet

Om produktionen av RFNBO finns i ett elområde där den genomsnittliga **andelen av förnybar el överstiger 90%** under föregående kalenderår:

- Undantag från krav på additionalitet
- Inga krav på förnybar PPA som visar tidsmässig och geografisk korrelation.

Om den genomsnittliga andelen förnybar el överstiger 90% under ett kalenderår, ska det fortsatt anses vara så för de efterföljande fem kalenderåren.

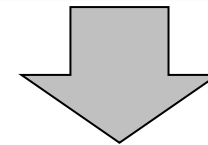

Kravet uppfylls i elområde 1 och 2

Om produktion av RFNBO finns i ett elområde där **koldioxidintensiteten för el är lägre än 18 gCO₂eq/MJ** (ca 65 gCO₂/kWh):

- Undantag från krav på additionalitet
- Förnybar PPA som visar tidsmässig och geografisk korrelation krävs.

När emissionsintensiteten för el är lägre än 18 gCO₂eq/MJ för ett kalenderår ska den fortsatt anses vara så för de efterföljande fem kalenderåren.

Kravet uppfylls i elområde 3 och preliminärt också i elområde 4.

Produktion av RFNBO vid direktanslutning mellan förnybar elproduktion och elektrolysören

- Anläggningarna som producerar förnybar el får inte ha tagits i drift mer än 36 månader innan installationen av elektrolysören.
- Om den förnybara elproduktionen är ansluten till nätet ska ett smart mätsystem mäta alla elflöden från nätet och kunna visa att ingen el har tagits från nätet för att producera RFNBO.

Kommissionens förslag till definition av förnybar vätgas gynnar Sverige - det måste vi utnyttja!

Efter lång tids väntan presenterade Kommissionen i mitten av februari förslag till definition av förnybar vätgas, eller egentligen av RFNBO (Renewable Fuels of Non Biological Origin).

- Förslaget ger stora fördelar till elområden med:
 - ✓ elproduktion med låg CO₂-intensitet, samt
 - ✓ hög andel förnybar elproduktion.
- Mycket goda förutsättningar till produktion av RFNBO i Sverige. Kanske till och med bäst av alla medlemsstater i EU!

Definitionen ger Sverige stora möjligheter att ta täten på vätgasområdet. Sverige kan bli nettoexportör både av förnybar vätgas och av fossilfria produkter som producerats med hjälp av vätgas.

Det måste vi utnyttja!

Anna Wallentin

**Avdelningschef Marknad och
kommunikation
Ansvarig El och värme**

Tel: 070-260 77 26

E-post: anna.wallentin@energigas.se

**Tack för
uppmärksamheten!**